

Asia: VN/30823/2021-LVM-15

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain, henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain ja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta

Yleiset kommentit viranomaisten toimintamahdollisuuksista tietoturvaloukkauksien selvittämiseksi

Yleisiä kommentteja esityksestä ja sen tavoitteista, ehdotetuista keinoista ja vaikutuksista

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa ehdotettuja lainsäädäntötoimia, jotka voimaantullessaan selkeyttävät oikeustilaa sekä yksinkertaistavat virka-apuun ja eräitä tietojen luovuttamiseen liittyviä menettelyjä.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää hyvänä, että hallituksen esityksessä kiinnitetään huomiota viranomaisten välisen sujuvan tietojen vaihdon mahdollistamiseen ja sujuvaan viranomaisyhteistyöhön. Lainsäädäntö luo puitteet ja mahdollisuuden vaihtaa tietoja, mutta viranomaiset lopulta vastaavat siitä, että ne vastaanottamisen lisäksi myös luovuttavat tietoja toisille viranomaisille siten, että tietojen vaihtaminen on vastavuoroista ja kaikkia osapuolia hyödyttävää viranomaisyhteistyötä.

Viranomaisyhteistyön ja sitä tukevan sääntelyn kehittäminen on tärkeää Suomen kyberturvallisuuden kehittämiseksi ja varmistamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto korostaa yhteistyön merkitystä erityisesti hallituksen esityksessä mainittujen tahojen, kuten poliisin, suojelupoliisin ja puolustusvoimien kanssa. Tietoturvaloukkausten selvittäminen ja ennaltaehkäiseminen edellyttävät monissa tapauksissa vastavuoroista tietojen vaihtoa, tiivistä yhteistyötä ja toimia usealta toimivaltaiselta viranomaiselta. Ehdotuksessa on tärkeää löytää tasapaino yhtäältä viranomaisten tiedonjaon mahdollistamisen ja toisaalta viestinnän luottamuksellisuuteen tai salassapitoperusteisiin tehtävien rajoitusten välillä.

Liikenne- ja viestintävirasto esittää, että nyt tehtävien lainsäädäntömuutosten yhteydessä myös sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (SVPL) 319 §:n 2 momentin 2 kohtaa muutettaisiin siten, että kohdassa mainittaisiin nykyisten tahojen lisäksi Euroopan unioni ja kansainväliset järjestöt. Nykyisen lain puitteissa Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole mahdollisuutta luovuttaa tietoja mm. Euroopan unionille tai NATO:lle viestintäverkkoihin ja -palveluihin kohdistuvien tietoturvaloukkausten ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi, ja kyseisellä muutoksella tämä tulisi mahdolliseksi.

Virka-apua koskevat ehdotukset

Lausunnonantajien näkemyksiä virka-apua koskevista ehdotuksista

Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014, SVPL) virka-apusääntelyyn ehdotettavaa lisäystä, joka selventää oikeustilaa ja mahdollistaa virka-avun saamisen poliisilta, suojelupoliisilta ja Puolustusvoimilta merkittävien tietoturvaloukkausten tai -uhkien selvittämiseksi sekä niistä aiheutuvien vaikutusten poistamiseksi.

Ehdotuksessa kuvataan lyhyesti, mitä vaikutusten poistamisella tarkoitetaan (s. 35), mutta esityksessä voisi olla hyvä tehdä tarkemminkin selkoa siitä, mikä on ehdotuksen 309 ja 319 a §:ssä käytetyn vaikutusten poistamisen käsitteen suhde eri viranomaisen tehtäviin ja toimivaltaan. Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi on SVPL 304 §:ssä säädetty mm. tietoturvaloukkauksia koskeva tiedonkeruu, tiedottaminen ja selvittäminen. Virka-apupyynnön tulee liittyä sitä pyytävän viranomaisen tehtäväpiiriin, joten viranomaisen tehtävien suhde niihin virka-aputilanteisiin, joissa virka-apua on oikeus saada, tulisi olla selkeä. Kuten ehdotuksessa todetaan, useassa tilanteessa vastuu vaikutusten poistamisesta on hyökkäyksen kohteeksi joutuneella toimijalla itsellään tai tämän palveluntarjoajalla. Viranomaiset voivat kuitenkin eri tavoin tukea organisaatioita näissä toimenpiteissä.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää kannatettavana, että virasto voisi jatkossa päättää itse antamastaan virka-avusta. Ehdotus yksinkertaistaa hallinnollisia menettelyjä.

Ehdotuksessa 309 §:n 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi. Voimassaolevassa säännöksessä todetaan, että "2 momentissa tarkoitettu virka-avun antaminen ei oikeuta Liikenne- ja viestintävirastoa antamaan toiselle viranomaiselle tietoja viesteistä, välitystiedoista tai sijaintitiedoista taikka luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta". Säännöstä täydennettäisiin luonnoksessa siten, että tätä sovellettaisiin "jollei muualla laissa toisin säädetä". Liikenne- ja viestintäviraston käsityksen mukaan ehdotettava lisäys ei kuitenkaan ole tarpeellinen nimenomaan uuden 319 a §:n johdosta, mihin perusteluissa viitataan. Ehdotettava 319 a § ei nimittäin merkitsisi poikkeusta 309 §:n 4 momenttiin. Voimassa oleva momentti sisältää luonteeltaan informatiivisen säännöksen siitä, että virka-avun antaminen ei itsessään laajenna luottamuksellisen viestinnän käsittelyä tai luovuttamista koskevia oikeuksia (HE 221/2013 vp, s. 221), joista tulisikin säätää erikseen. Ehdotettavan 319 a §:n nojalla voitaisiin sen sijaan luovuttaa tietoja riippumatta siitä, onko kyse virka-aputilanteesta vai muusta viranomaisyhteistyöstä. Luonnoksen mukainen lisäys hämärtäisi säännöksen informatiivista luonnetta eikä vaikuta tarpeelliselta.

Sen sijaan Liikenne- ja viestintävirasto ehdottaa, että ehdotetussa 309 §:n 4 momentissa otettaisiin selkeästi kantaa siihen, ettei myöskään 309 §:n 1 momentin mukaisen virka-apun vastaanottaminen antaisi Liikenne- ja viestintävirastolle sinänsä oikeutta luovuttaa välitystietoja virka-apua antavalle viranomaiselle, vaan välitystietojen luovuttamiseen sovellettaisiin 319 ja 319 a §:ää. Salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta viranomaisen antaman virka-aputehtävän suorittamiseksi säädetään yleisesti julkisuuslain 26 §:n 3 momentissa. Lähtökohtaisesti sanottu julkisuuslain yleinen normi ei Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan mahdollista välitystietojen luovuttamista, koska niiden luovuttaminen vaatisi SVPL 137 §:n 2 momentin mukaan, että luovutuksensaajalla "on oikeus käsitellä tietoja asianomaisessa tilanteessa", mistä tulisi yllä todetusti säätää erikseen täsmällisesti. Nyt kuitenkin ehdotettu muutos 309 §:n 1 momenttiin jättää osin epäselväksi sen voisiko sen nojalla välitystietoja luovuttaa virka-apua antavalle viranomaiselle.

Viranomaisten välinen tiedonvaihto

Lausunnonantajien näkemyksiä viranomaisten välistä tiedonvaihtoa koskevista ehdotuksista

Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä, että viranomaiset voisivat sääntelyn perusteella muodostaa selkeän kuvan tietojen luovuttamista koskevista oikeuksista erityisesti vakavissa tietoturvaloukkaustilanteissa tai niiden uhkissa. Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa esitystä tiedonvaihdon rajoitteiden lieventämisestä ja tuomisesta yhdenmukaisten luovutusedellytysten piiriin vakavissa tapauksissa. Tietoja voitaisiin säännöksen soveltuessa luovuttaa esimerkiksi myös sellaisissa tilanteissa, joissa julkisuuslaki taikka SVPL 318 tai 319 § eivät tietojen luovuttamista muutoin mahdollistaisi.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä ehdotusta, joka mahdollistaisi vastavuoroisen tietojen luovuttamisen myös Liikenne- ja viestintäviraston suuntaan merkittävässä ja vakavissa tietoturvaloukkaustilanteissa tai niitä koskevissa uhkissa. Tietojen vaihtaminen on tehokasta vain silloin, kun lainsäädäntö mahdollistaa tietojen vaihdon ja viranomaiset vaihtavat aktiivisesti tietoa vastavuoroisuuteen perustuen. Ilman muilta viranomaisilta saatavia tietoja merkittävistä ja vakavista tietoturva-loukkauksista tai niitä koskevista uhkista, Liikenne- ja viestintävirasto voi joutua reagoimaan loukkauksiin ja uhiin vajavaisin tiedoin.

Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan ehdotuksen soveltamiskynnys voi kuitenkin muodostua korkeaksi, sillä soveltamisalaan kuuluisivat perustelujen mukaan pelkästään erittäin vakavat tilanteet. Pykäläluonnoksen mukainen usean kumulatiivisen kriteerin täyttymisen vaatimus saattaa nostaa soveltamiskynnyksen varsin korkealle, mikä voisi käytännössä rajoittaa uusien säännösten hyödynnettävyyttä. Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä, että asiaa arvioitaisiin viimeistään siinä vaiheessa, kun lainsäädännön soveltamisesta on saatu käytännön kokemusta.

Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan erityisesti kriittisen infrastruktuurin käsite voi muodostua tulkinnanvaraiseksi tai rajata soveltamista epätarkoituksenmukaisesti yksittäisissä tapauksissa. Pykälän soveltamisala rajoittuisi tilanteisiin, joiden vaikutukset kohdistuvat kansalliseen turvallisuuteen, maanpuolustukseen, kansainvälisiin suhteisiin, julkisen vallan päätöksentekokykyyn,

yhteiskunnan kriittiseen infrastruktuuriin taikka yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen. Liikenne- ja viestintävirasto tuo esiin, että kriittisen infrastruktuurin ohella tai sijasta voisi olla perusteltua viitata laajemmin yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin, kuten SVPL 244 a §:ssä on aiemmin tehty. Käsitettä käytetään myös valmiuslaissa ja sen muutosesityksessä (HE 63/2022 vp). Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen käsitteen voidaan nähdä pitävän sisällään perusteluissa mainitut osa-alueet. Voi esimerkiksi ilmetä tapauksia, joissa on tulkinnanvaraista, onko tietoturvaloukkauksen tai sen uhan kohteena varsinaisen kriittisen infrastruktuurin osa, vaikka kyse olisikin yhteiskunnan elintärkeästä toiminnosta (joka voi eri tavoin hyödyntää kriittistä infrastruktuuria). Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuoltosektorin kannalta ehdotetun sääntelyn kattavuus voi muodostua tämän takia tulkinnanvaraiseksi. HE 63/2022 vp mukaan ainakin kyseisessä laissa kriittinen infrastruktuuri on tarkoitettu käsittämään ihmisten terveyden tai turvallisuuden kannalta välttämättömät palvelut, joita olisivat muun ohella sosiaali- ja terveydenhuollon kiireelliset palvelut, kuten ensihoito ja päivystys. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausunnossa taas on mainittu joitakin muitakin välttämättömiä terveydenhuollon palveluja ja todettu, että myös muiden sosiaalipalvelujen kuin sosiaalipäivystyksen vaarantuminen voi olla yhteiskunnallisesti hyvin vahingollista (StVL 6/2022 vp). Vaikka esimerkiksi yksittäiseen tämän sektorin organisaatioon kohdistunutta tietoturvaloukkausta voitaisiin sinänsä pitää epäilemättä merkittävänä tietoturvaloukkauksena organisaation ja sen asiakkaiden kannalta, ehdotuksessa jäisi kuitenkin yksittäisen tiedonluovutustilanteen ratkaisemisen kannalta hankalaa tulkintaepävarmuutta siitä, milloin kyse olisi samalla myös yhteiskunnan kriittisestä infrastruktuurista vai onko kyse jostain ei-välttämättömästä palvelusta. Näin on etenkin, jos kriteerin soveltaminen edellyttäisi sen arvioimista, mikä on juuri kyseisen organisaation tai sen tietyn tie-tojärjestelmän merkitys väestön toimintakyvyn ja hyvinvoinnin, talouselämän jatkuvuuden sekä maanpuolustuksen mahdollisena keskeisenä edellytyksenä. Mahdollinen ratkaisu voisi olla myös lisätä suojattavien etujen luetteloon esimerkiksi tilanteet, joissa tietoturvaloukkauksella on vakavia haitallisia vaikutuksia muuhun erittäin tärkeään yleiseen tai yksityiseen etuun, kuten kansalaisten yksityisyyden suojaan, riippumatta siitä kohdistuuko loukkaus esimerkiksi kriittiseen infrastruktuuriin.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää erittäin kannatettavana ehdotusta siitä, että saatujen tietojen käyttöä ei olisi rajattu yksittäisen tapahtuman selvittämiseen. Tietoa voitaisiin käyttää myös vastaavan kaltaisten tietoturvaloukkausten havaitsemiseksi ja selvittämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää huomiota siihen, että esityksen perustuslakiperusteluissa ei ole arvioitu tietojen luovuttamista suhteessa omaisuudensuojaan, vaikka ehdotus mahdollistaisi myös ehdottoman salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien liikesalaisuustietojen luovuttamisen. Esimerkiksi HE 57/2002 vp, s. 9 on perusteltu salassa pidettävien tietojen luovuttamismahdollisuutta CERT-toiminnassa.

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa myös henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa ja puolustustoimissa annettujen lakien muuttamista samassa yhteydessä. Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että ehdotuksen mukaisen SVPL 319 a §:n suhde muiden lakiehdotusten mukaisiin muutoksiin ei olisi täysin selkeä. Laki henkilötietojen käsittelystä puolustusvoimissa ja laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa mahdollistaisivat jatkossa salassapitosäännösten estämättä tapahtuvan henkilötietojen luovuttamisen Liikenne- ja

viestintävirastolle laista riippuen joko tarpeellisuus- tai välttämättömyyskriteerillä osin päällekkäisissä tilanteissa SVPL 319 a §:ään nähden. Muita salassa pidettäviä tietoja kuin henkilötietoja muutettavien lakien säännökset eivät oikeuttaisi kuitenkaan luovuttamaan. Tämän johdosta henkilötietoja, myös salassa pidettäviä, voitaisiin luovuttaa lievimmillä kriteereillä kuin ehdotuksen mukaisessa SVPL 319 a §:ssä. Henkilötiedon käsitteen laajuuden johdosta ei ole esityksen perusteella aivan selvää, mitä tietoja jäisi SVPL 319 a §:n mukaisen korkeamman luovutuskynnyksen soveltamisen piiriin ja mitä voitaisiin luovuttaa erityislakien perusteella. Muutettaviin lakeihin oltaisiin lisäksi jättämässä teknisen käyttöyhteyden käsite, vaikka tiedonhallintalain tarkoituksena on mahdollistaa teknistä käyttöyhteyttä koskevan toimialakohtaisen sääntelyn purkamista (HE 284/2018 vp). Sääntelyn selkeys suhteessa tiedonhallintalakiin tukisi tiedonvaihdon teknistä toteuttamista.

Viestinnän välittäjän oikeus luovuttaa tietoja viesteistä ja välitystiedoista

Lausunnonantajan näkemyksiä viestinnän välittäjän oikeudesta luovuttaa tietoturvaloukkauksia koskevia tietoja Liikenne- ja viestintävirastolle

Kuten luonnoksessa tuodaan esille, SVPL:ssä ei tällä hetkellä ole nimenomaista säännöstä, jossa viestinnän välittäjä oikeutettaisiin luovuttamaan havaitsemiinsa tietoturvaloukkauksiin liittyviä välitystietoja tai viestin sisältöä oma-aloitteisesti Liikenne- ja viestintävirastolle, jonka lakisääteisenä tehtävänä kuitenkin on kerätä tietoja tietoturvaloukkauksista.

Ehdotettu muutos on erittäin kannatettava, sillä se selkeyttäisi oikeustilaa ja sen johdosta helpottaisi yhteistyötä huomattavasti. Oikeustilan epäselvyys tällä hetkellä on viivästänyt joidenkin tapausten selvittämistä, kun viestinnän välittäjä ei ole katsonut voivansa luovuttaa tietoja kuin yksilöidystä viranomaisen tietopyynnöstä SVPL 316 §:n 2 momentin nojalla. Tällöin esimerkiksi tietoja merkittävästä palvelunestohyökkäystilanteesta ei ole saatu kuin tekemällä useita perättäisiä tietopyyntöjä, kun tietoja on saatu vähän kerrallaan. Tapausten selvittämisen ja kattavan tilannekuvan saamisen kannalta tehokkaampaa olisi, jos oma-aloitteinen tietojen luovuttaminen olisi yksiselitteisesti sallittu.

Jatkovalmistelussa olisi hyvä vielä arvioida, onko ehdotusta syytä täydentää luovutettavan tiedon minimointia korostavalla säännöksellä. Sanotusta periaatteesta on tosin jo säädetty yleisemmällä tasolla lain 137 §:n 1 momentissa, jonka mukaan viestien ja välitystietojen käsittely on sallittua ainoastaan käsittelyn tarkoituksen vaatimassa laajuudessa eikä sillä saa rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä. Erityisellä säännöksellä olisi mahdollista kuitenkin korostaa sitä, että luovutettavat tiedot tulisi rajata välttämättömään (vrt. SVPL 319 § 3 mom.). Esimerkiksi viestin vastaanottajaa koskevan tiedon luovuttaminen olisi lähtökohtaisesti tarpeetonta käsittelyn tarkoituksen kannalta, jos tiedon luovuttamisen tarkoituksena olisi jakaa tietoa viestiin sisältyneestä haitallisesta koodista ja sitä levittävästä tahosta. Koska pykäläluonnoksessa käytetyn käsitteen (viestinnän välittäjän SVPL 272:n nojalla käsittelemät välitystiedot ja sähköiset viestit) voidaan katsoa sisältävän periaatteessa kokonaisuudessaan sen tietoliikenteen, jota havainnoidaan tietoturvalle haittaa aiheuttavien häiriöiden havaitsemiseksi, tulisi harkita, pitäisikö tietojen luovuttaminen rajoittaa selvyyden vuoksi tilanteisiin, joissa luovutettavat tiedot liittyvät tiettyyn (epäilyyn) tietoturvalle haittaa aiheuttavaan häiriöön.

Lisäksi ehdotusta tulisi käsitellä myös tältä osin esityksen perustuslakiperusteluissa erikseen, sillä ehdotus on merkittävä perustuslain 10 §:ssä turvattun luottamuksellisen viestin salaisuuden kannalta. Ehdotus koskee käytännössä sen selventämistä, että viestinnän välittäjä voi oma-aloitteisesti luovuttaa Liikenne- ja viestintävirastolle havaitsemiinsa tietoturvaloukkauksiin liittyviä luottamuksellisia välitystietoja ja viestejä tilanteissa, joissa se käsittelee niitä tietoturvasta huolehtimiseksi jo voimassa olevan SVPL 272 §:n perusteella. Vaikka tällaista oikeutta tietojen luovuttamiseen voidaan pitää perusoikeuden rajoituksena, sääntely rajoittaa käsittelyn minimiin ja turvaa viestinnän säilymisen mahdollisimman pitkälle luottamuksellisena. Kuten HE 48/2008 vp, s. 40 todetaan, perustuslakivaliokunta on tietoturvan osalta todennut, että tietoliikenteen ja tietoturvallisuuden vaarantumista voidaan nykyaikana pitää riskinä yksilön ja yhteiskunnan laajasti ymmärretyn turvallisuuden kannalta (PeVL 9/2004 vp, s. 4/I). Nykyaikana tehokas tietoturvaan liittyvä tietojen jako on edellytys sille, että tietoturvaloukkaukset tai niiden uhat voidaan tehokkaasti havaita ja estää. Liikenne- ja viestintävirasto voi muodostaa sille jaettujen tietojen perusteella erilaisia tunnisteita, joita virasto voi edelleen jakaa organisaatioiden käyttöön SVPL 319 §:n 2 momentin mukaisesti (sekä jatkossa ehdotuksen mukaisen 319 a §:n mukaisesti), mikä mahdollistaa tietoturvaa vaarantavien viestien havaitsemisen muidenkin organisaatioiden viestintäverkoista. Kuten HE 48/2008 vp, s. 41 todetaan, perusoikeusjärjestelmän kannalta arvioiden ei ole myöskään painavaa intressiä suojata sellaisten viestien luottamuksellisuutta, joilla pyritään esimerkiksi saamaan oikeudetta selville käyttäjien tietoja tai ottamaan haltuun tietokoneita palvelunestohyökkäysten toteuttamiseksi. Tietojen luovuttaminen koskisi ensi sijassa nimenomaan tällaisia viestejä ja niihin liittyviä välitystietoja.

Koska ehdotus koskee myös teleyrityksiä, tulisi esityksessä arvioida myös ehdotuksen suhdetta sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin (2002/58/EY) 15 artiklan sääntelyyn. Yllä mainitut perusteet ovat merkittäviä myös arvioitaessa sen soveltamista. Artikla mahdollistaa muun ohella viestinnän luottamuksellisuutta koskevat rajoitukset direktiivin artikloihin nähden yleisen turvallisuuden tai rikosten tai sähköisen viestintäjärjestelmän luvattoman käytön torjunnan, tutkinnan, selvittämisen ja syyteharkinnan varmistamiseksi. Huomionarvoista on, että esityksessä ei ole kyse sellaisesta välitystietojen säilyttämisestä koskevasta sääntelystä (data retention), josta Euroopan unionin tuomioistuin on antanut useita ennakkoratkaisuja.

Muita havaintoja

Muita havaintoja ehdotuksen sisällöstä

Liikenne- ja viestintävirasto pitää hyvänä selkeytyksenä teknistä muutosta, jolla SVPL 250 §:n 4 momentti kumottaisiin ja säännös siirrettäisiin tiedonsaantioikeuksia koskevaan asiayhteyteensä 316 §:ään. Muutos ei vaikuttaisi oikeustilaan.

Esityksessä ei ehdoteta muutosta SVPL 319 §:n 2 momentin 2 kohtaan, jossa säädetään tietojen luovuttamisesta Liikenne- ja viestintävirastosta muussa valtiossa toimivalle viranomaiselle tai muulle vastaavalle taholle, jonka tehtävänä on ennalta ehkäistä tai selvittää viestintäverkkoihin ja -palveluihin kohdistuvia tietoturvaloukkauksia. Kohdan nojalla tietoja voidaan tällä hetkellä luovuttaa vain toisen valtion organisaatioille (HE 48/2008 vp, s. 32). Käytännössä voi kuitenkin ilmetä tarve

luovuttaa tietoja toisessa valtiossa toimivien tahojen lisäksi myös Euroopan unionin tai kansainvälisen järjestön kuten Pohjois-Atlantin liiton (NATO) elimille. Liikenne- ja viestintävirasto esittää, että kohtaa muutettaisiin tässä yhteydessä siten, että kohdassa mainittaisiin nykyisten tahojen lisäksi Euroopan unioni ja kansainväliset järjestöt.

Vaikutukset

Millaisia vaikutuksia ehdotuksella on lausunnonantajan toimialalla?

Viranomaisten välinen tiedonvaihto

Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan esitys parhaimmillaan edistää ja selkeyttää tietojen luovuttamista viranomaisten yhteistoimintaa edellyttävissä merkittävissä tietoturvahäiriötilanteissa. Vaarana kuitenkin on, että ehdotuksen tavoitteita ei täysimääräisesti saavuteta, jos myös ehdotuksen mukaisiin tiedonluovuttamisen edellytyksiin liittyy tulkinnanvaraisuuksia. Esimerkiksi esityksessä käytettyyn yhteiskunnan kriittiseen infrastruktuurin käsitteeseen voi liittyä hankalia rajanveto-ongelmia sen suhteen, mitkä tilanteet kuuluisivat laajennetun tiedonvaihto-oikeuden piiriin. Myös pykäläluonnoksen mukainen usean kumulatiivisen kriteerin (merkittävyys ja suojattava etu) täyttymisen vaatimus saattaa nostaa soveltamiskynnyksen varsin korkealle, mikä voisi käytännössä rajoittaa uusien säännösten hyödynnettävyyttä.

Liikenne- ja viestintävirasto korostaa kuitenkin samanaikaista tarvetta varmistaa sille tietoja vapaaehtoisesti luovuttavien tahojen luottamus. Tähän nähden on erittäin kannatettavaa, että esityksen mukaisesti tietojen luovuttaminen olisi viranomaiselle harkinnanvaraista.

Viestinnän välittäjän oikeus luovuttaa tietoja

Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan ehdotus edistää kyberturvallisuuden kansallisen tilannekuvan ylläpitämistä sekä tietoturvaloukkausten selvittämistä ja niitä koskevaa tiedonjakoa sekä sitä kautta tietoturvaloukkausten ennalta estämistä. Asianmukaisesti muotoiltuna ehdotus ei suhteettomasti eikä ilman asianmukaisia perusteita rajoittaisi viestinnän luottamuksellisuutta, minkä lisäksi se välillisesti edistää viestintäverkkojen, palvelujen ja niihin liitettyjen tietojärjestelmien tietoturvallisuutta, mikä osaltaan turvaa myös yksityisyyden suojan toteutumista viestintäpalveluita käytettäessä.

Kivekäs Heidi

Toivonen Janna
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom